

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Ewaluacja systemu wyboru i oceny projektów oraz kryteriów wyboru projektów w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027

Prezentacja wyników badania

Cele badania

Analiza i ocena systemu wyboru i oceny projektów oraz kryteriów wyboru projektów w celu sformułowania rekomendacji służących jak najbardziej skutecznej realizacji programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027

PRZEDMIOT: Wszystkie kryteria wyboru projektów przyjęte przez Komitet Monitorujący.

Obszar badawczy 1:

Analiza i ocena systemu wyboru i oceny projektów

Obszar badawczy 2:

Analiza i ocena kryteriów wyboru projektów

Główne perspektywy tematyki badania

**Perspektywa systemowa
(zarządczo-programująca) -
Instytucja Zarządzająca i
instytucje pośredniczące**

**Perspektywa systemowa
(zarządczo-programująca) -
Komitet Monitorujący**

**Perspektywa beneficjentów
FEM 2021-2027**

**Perspektywa wnioskodawców
nieskutecznych FEM 2021-
2027**

Perspektywa firm doradczych

Perspektywa ekspercka

Metodyka

- ❖ **Analiza danych zastanych (desk research)**
- ❖ **Mapowanie kryteriów**
- ❖ **Wywiady pogłębione IDI:**
 - przedstawiciele Instytucji IZ i IP zaangażowanych w realizację FEM 2021-2027
 - eksperci oceniający wnioski o dofinansowanie
 - doradcy pomagający w przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie
 - przedstawiciele Komitetu Monitorującego
- ❖ **Badanie ilościowe CAWI:**
 - beneficjenci i wnioskodawcy nieskuteczni FEM2021-2027
 - członkowie KOP i przedstawiciele Instytucji IZ i IP zaangażowanych w realizację FEM 2021-2027
- ❖ **Warsztaty z ekspertami, dotyczące kryteriów wyboru projektów**
- ❖ **Warsztat (ewaluacyjny) rekomendacyjny**

Liczba naborów w FEM 2021-2027 i liczba złożonych wniosków wg priorytetów (przedmiot badania - stan na 3.11.2025 r.)

Priorytet FEM 2021-2027	Liczba naborów	Alokacja - mln zł	Liczba projektów	Wartość dofinansowania UE w projektach - mln zł	Liczba wybranych projektów
1. Fundusze europejskie dla badań i rozwoju oraz przedsiębiorczości	22	1 188	1 228	2 659	349
2. Fundusze europejskie dla środowiska	57	2 212	449	1 968	261
3. Fundusze europejskie dla transportu miejskiego	5	992	43	439	31
4. Fundusze europejskie dla transportu regionalnego	11	871	31	776	17
5. Fundusze europejskie wspierające infrastrukturę społeczną	23	1 246	360	1 739	113
6. Fundusze europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego	75	2 310	1 541	3 282	646
7. Fundusze europejskie dla wspólnot lokalnych	30	712	196	922	25
8. Fundusze europejskie dla sprawiedliwej transformacji Małopolski Zachodniej	20	1 184	488	1 556	214
Suma	243	10 714	4 336	13 342	1 656

Rodzaje kryteriów w naborach EFRR, FST, EFS+

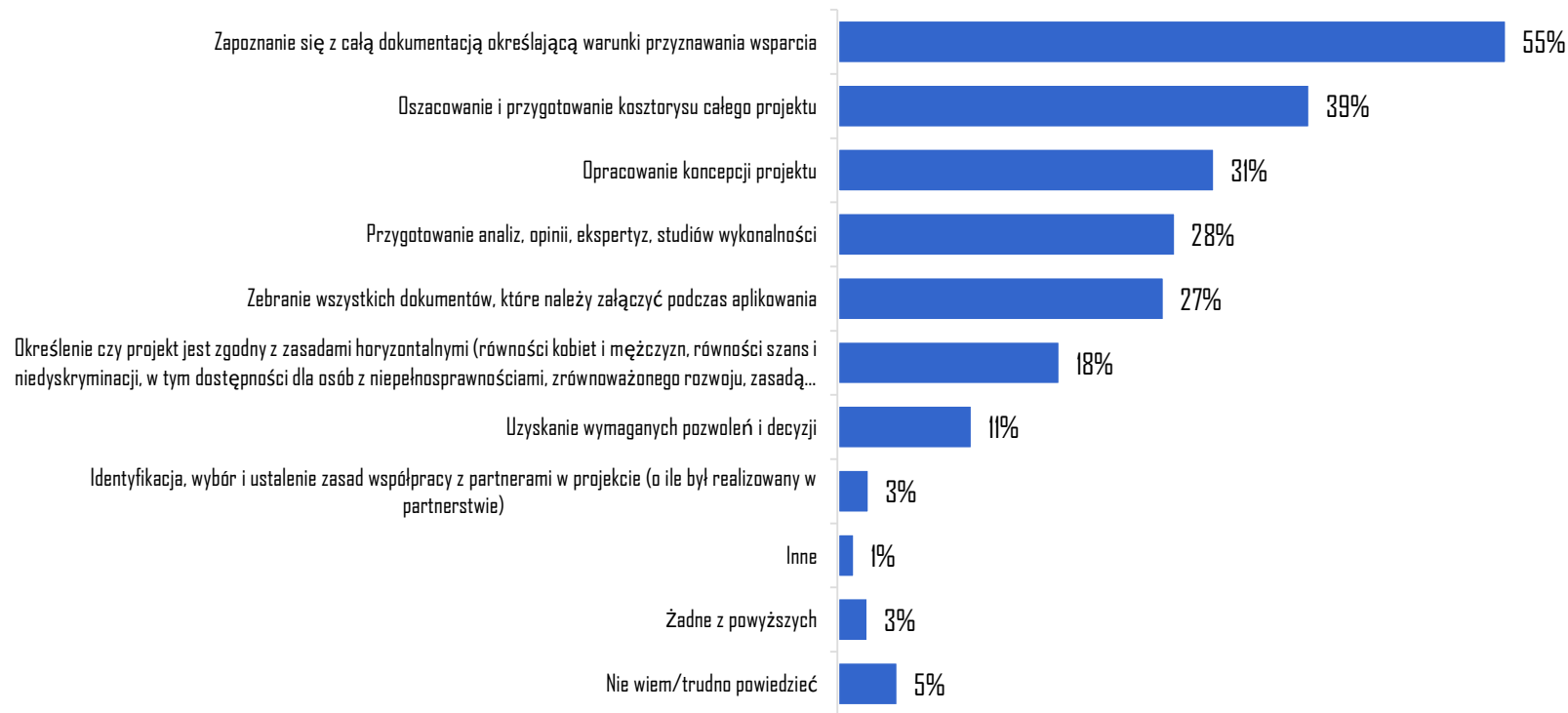
Rodzaj kryteriów	EFRR	EFS+	FST
Kryteria oceny formalnej	✓	✓**	✓
Kryteria oceny formalnej I stopnia	✓		✓
Kryteria oceny formalnej II stopnia	✓		
Kryteria oceny merytorycznej	✓	✓**	✓
Kryteria oceny formalno-merytorycznej		✓	✓
Kryteria oceny finansowej	✓		✓
Kryterium negocjacyjne		✓	✓
Kryteria zgodności z programem i kryteria wyboru projektów*		✓	✓

* W części naborów w działaniach 6.22 i 7.6; ** Dotyczy naboru FEMP.06.22-IZ.00-082/24

W priorytetach numer 1 - 9 liczba kryteriów w naborach wahała się od **15** aż do **39**.

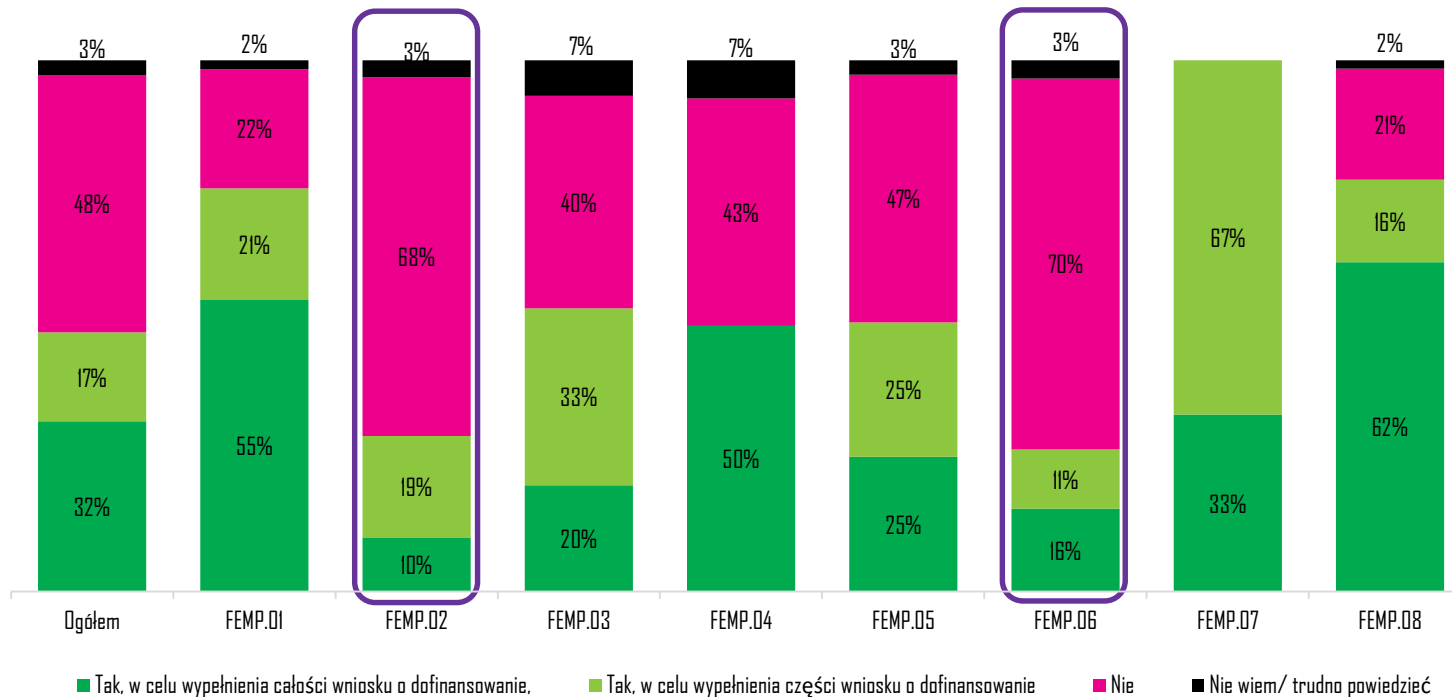
Wyniki badania (wybrane)

Ocena czasochłonności czynności, związanych z przygotowaniem wniosku

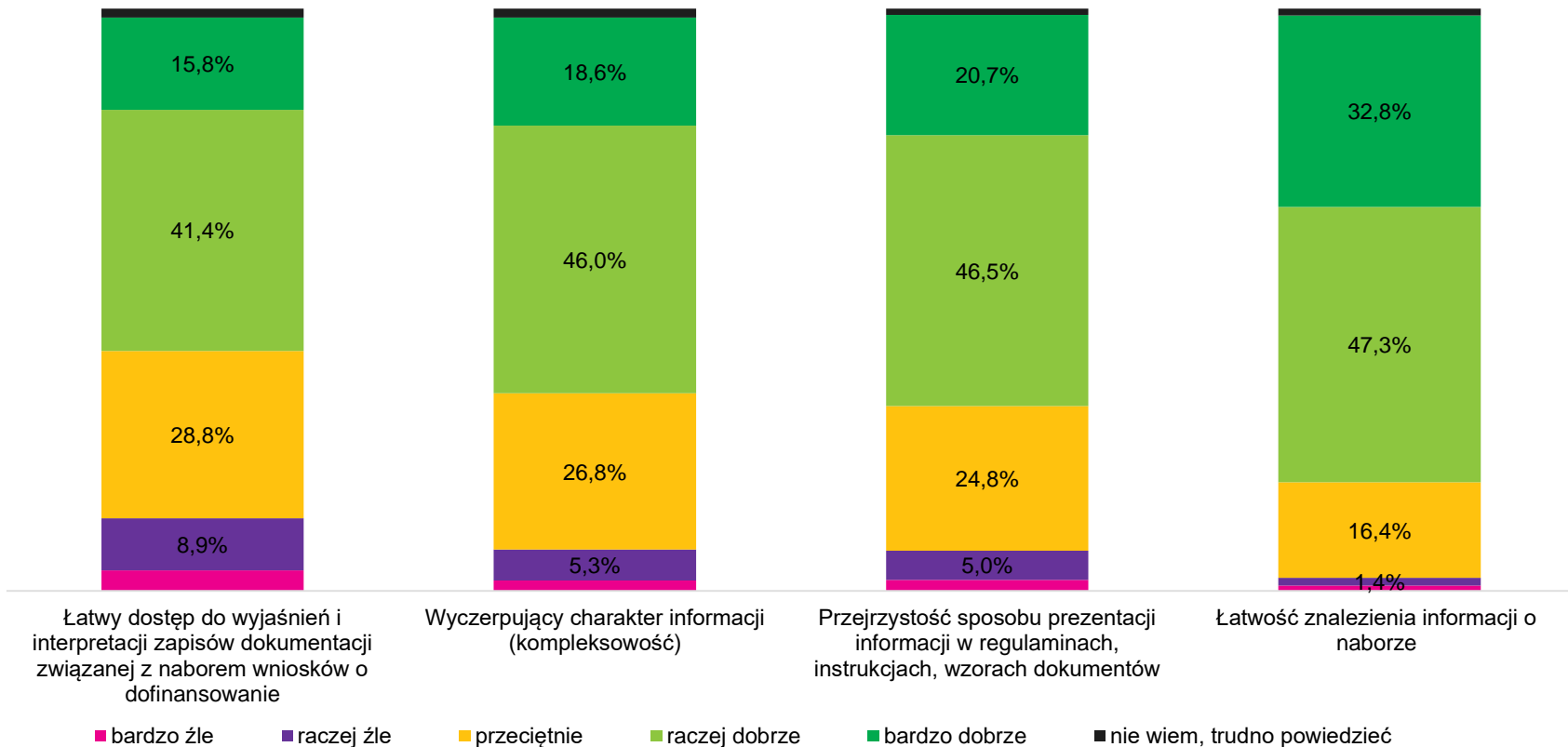

Źródło: CAWI wnioskodawcy, n=1099

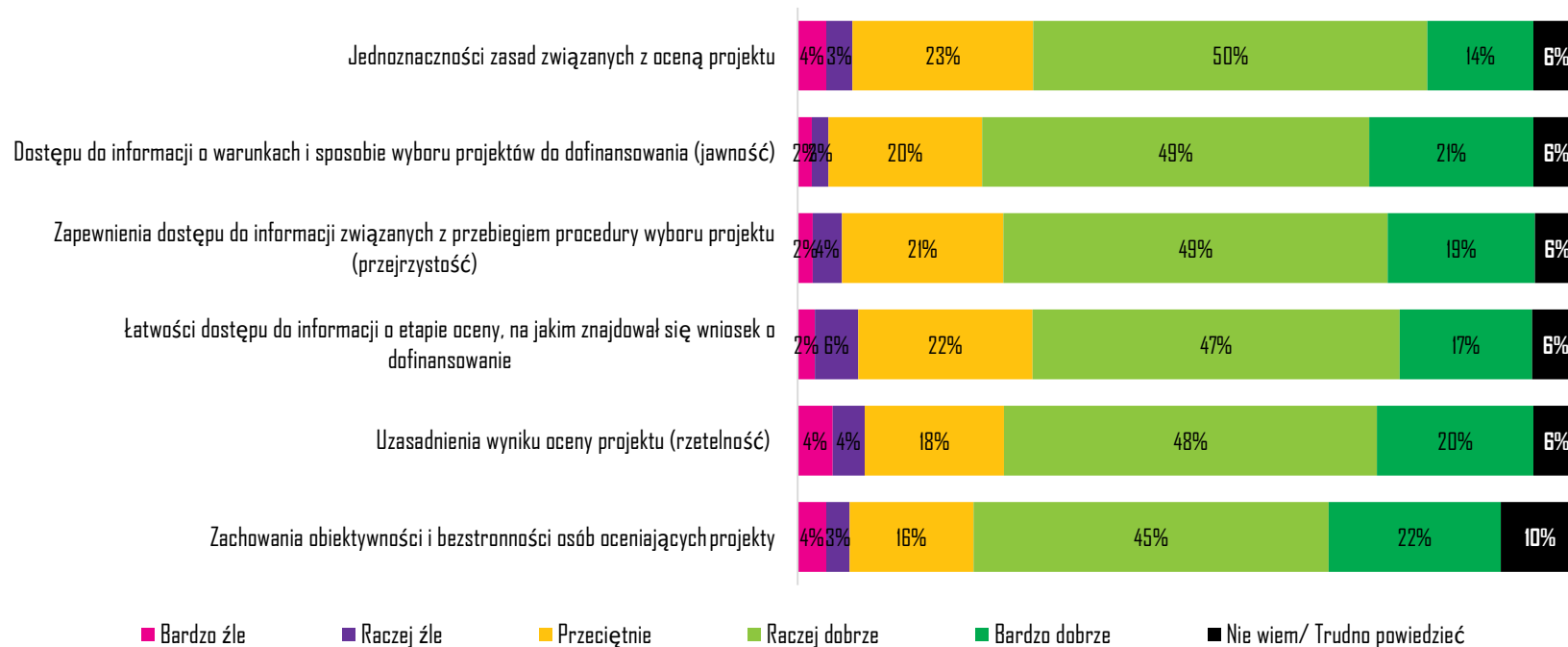
Korzystanie z usług firmy doradczej/konsultanta

Ocena poszczególnych aspektów związanych z naborami (1)

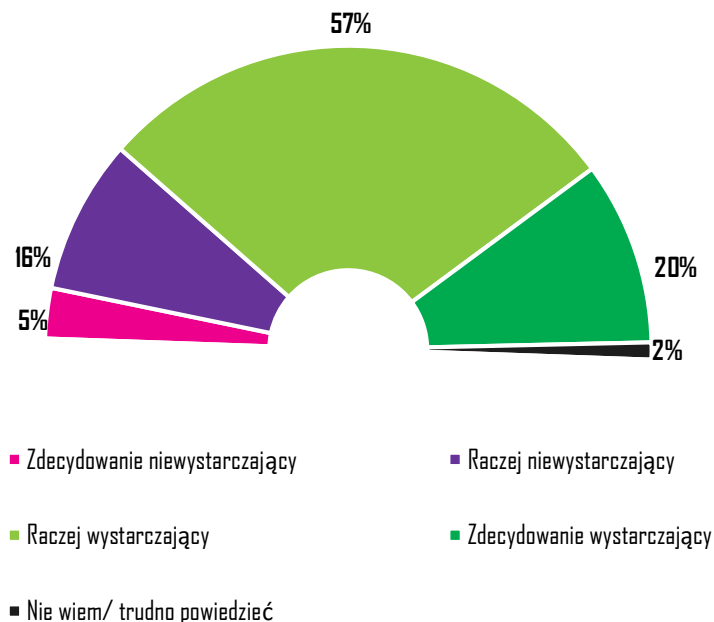

Ocena poszczególnych aspektów związanych z naborami (2)

Źródło: CAWI wnioskodawcy, n=1099

Ocena czasu od ogłoszenia o naborze wniosków do zamknięcia naboru

Mocną stroną systemu jest:

- ❖ obiektywizm, bezstronność i rzetelność oceny
- ❖ dostępność informacji o przebiegu oceny oraz o warunkach i sposobie wyboru projektów (jawność procesu)
- ❖ jednoznaczność zasad oceny wniosków
- ❖ zrozumiałości informacji zawartych w poszczególnych elementach dokumentacji naborów

Źródło: CAWI wnioskodawcy, n=1099

System informatyczny IGA

Mocne strony

Funkcjonalny i użyteczny

Przyjazny i intuicyjny

Zrozumiały sposób przedstawienia informacji w Instrukcji użytkownika

Zwiększenie limitów znaków w polach opisowych

Automatycznego zapisywania wprowadzanych danych

Wyzwania

Wgrywanie załączników, dodawanie większej ich liczby, zwiększenie ich pojemności; możliwość wprowadzania treści do systemu z innych programów

Poprawa przejrzystości korespondencji i wysyłanych przez system komunikatów

Wprowadzenie możliwości porównywania treści i wprowadzonych zmian we wnioskach projektowych

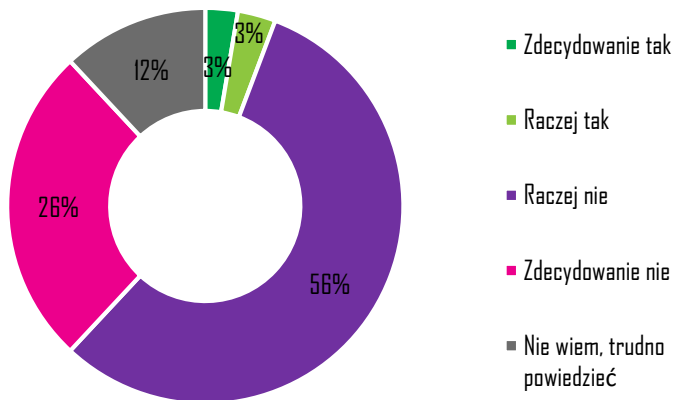
Kryteria FEM 2021-2027

Kryteria „problematiczne” – wskazane przez co najmniej 10% beneficjentów:

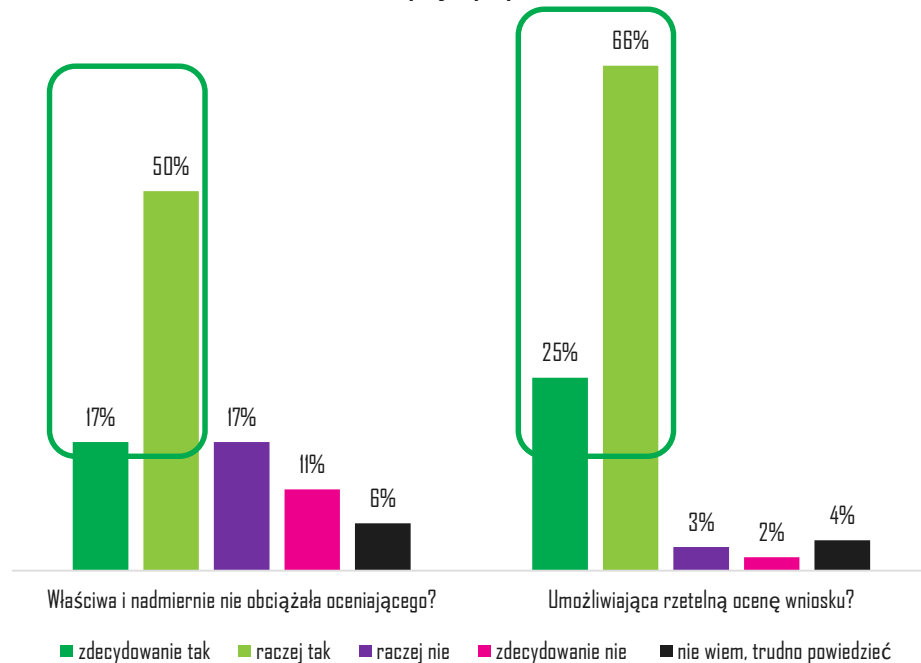
- ❖ **„horyzontalne”**: Zgodność projektu z KPP i KPON, Zasady równościowe, Wpływ na zrównoważony rozwój oraz zasadę „nie czyni poważnych szkód.
- ❖ w sferze **„innowacyjności i transformacji”**: Kwalifikowalność wykonawcy usługi, Plan transformacji cyfrowej, Wdrożenie wyników prac B+R lub wynalazków lub wzorów użytkowych, Innowacyjny charakter projektu, Innowacyjność projektu, Zgodność z regionalną inteligentną specjalizacją.
- ❖ **„organizacyjno-finansowe”**: Poprawność przyjętych wskaźników, Wykorzystanie rozwiązań innowacyjnych PO KL oraz PO WER, Wykorzystanie w projekcie doświadczeń z innych krajów europejskich lub innych regionów europejskich, Pomoc publiczna, Działania międzyregionalne / transnarodowe.
- ❖ **„w sferze klimatu i ekologii”**: Realizacja projektu zgodnie z wartościami Nowego Europejskiego Bauhausu, Odporność infrastruktury na zmiany klimatu (jeśli dotyczy), Ochrona roślin w projekcie.

Opinie na temat kryteriów wyboru projektów w FEM 2021-2027

Czy w ramach naboru, w którym prowadził/a Pan/Pani ocenę, brakowało jakiegos kryterium oceny, biorąc pod uwagę cele danego działania

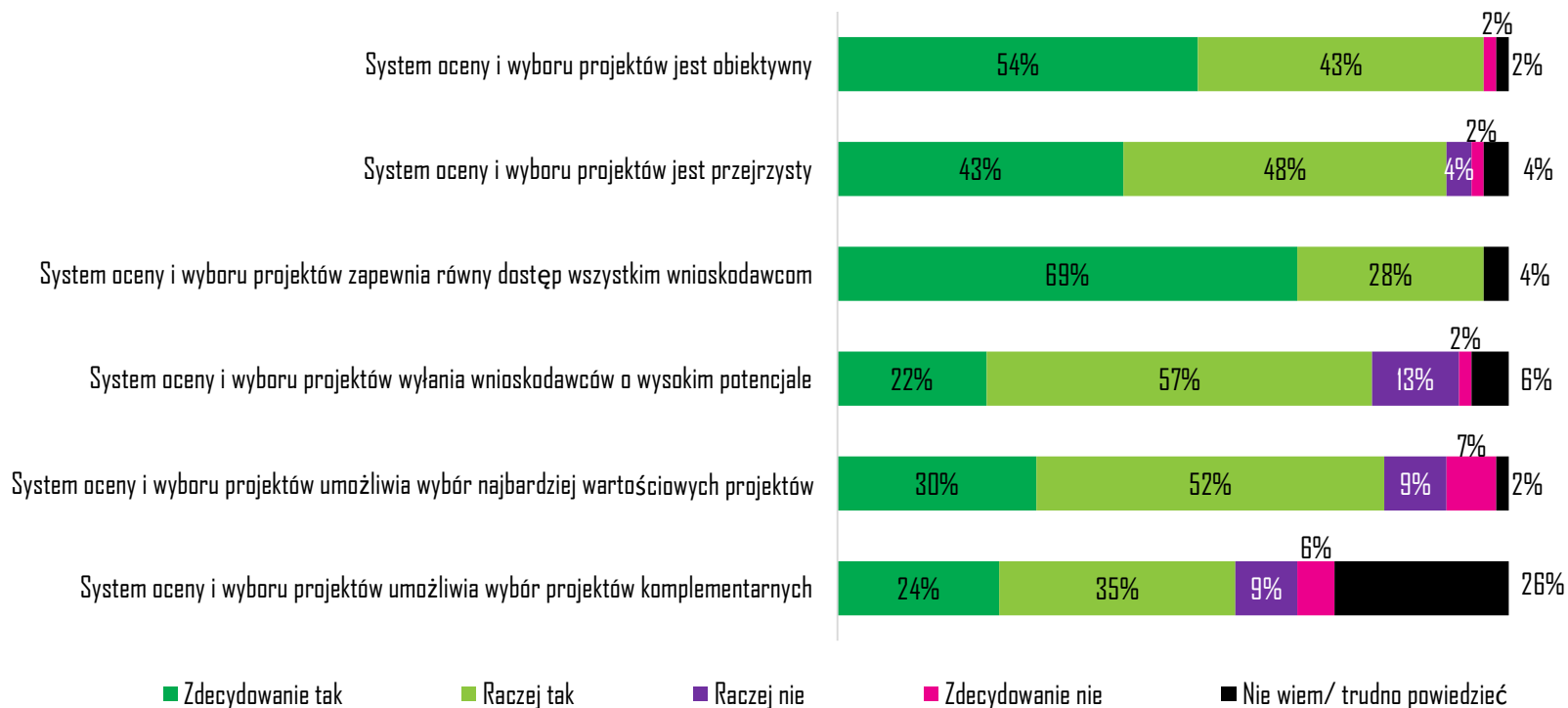

Czy liczba kryteriów zastosowana w naborze, w którym Pan/Pani oceniał/a projekty, była:

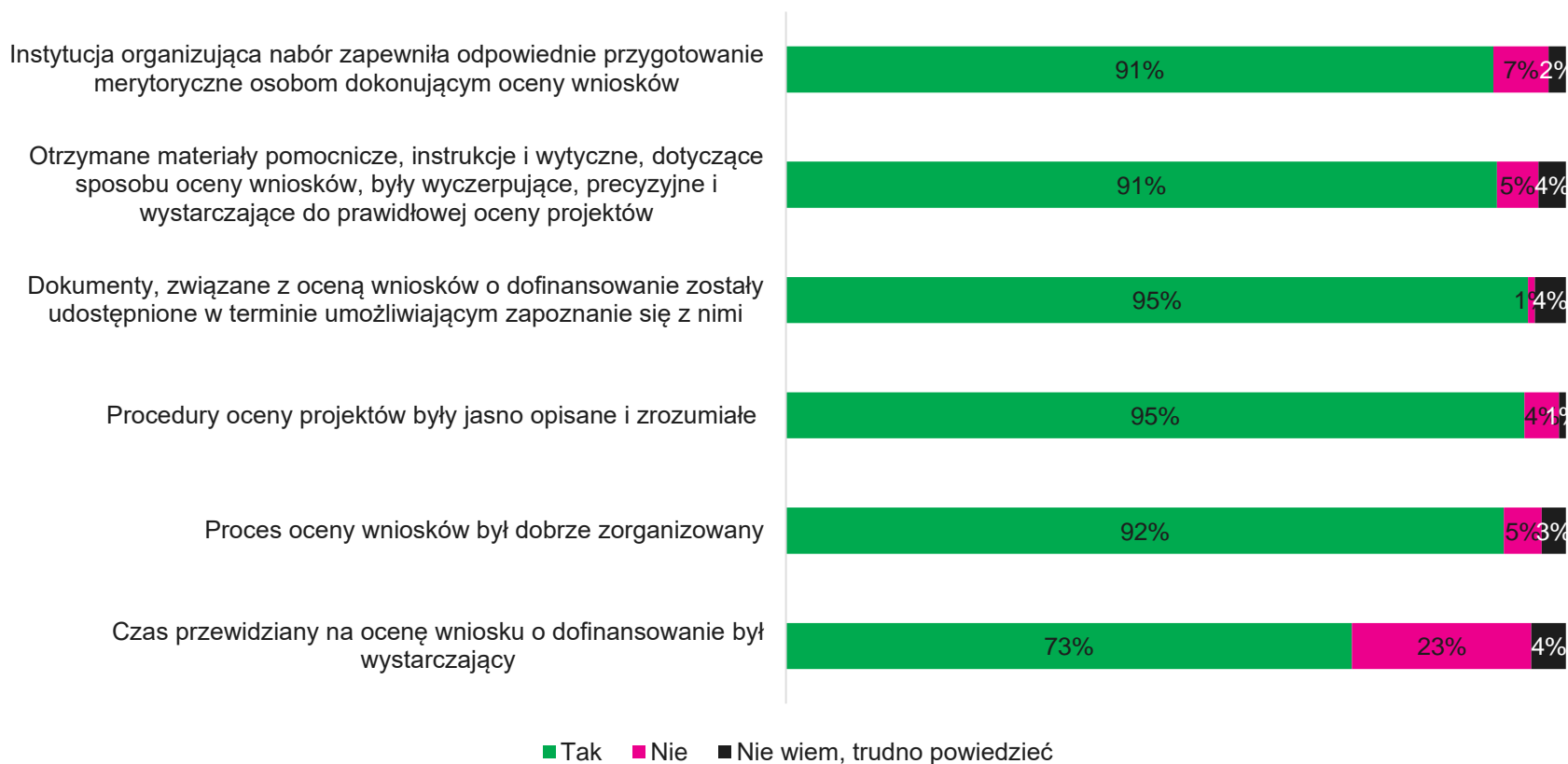

Źródło: CAWI członkowie KOP, n=226

Opinie na temat systemu oceny i wyboru projektów w FEM 2021-2027

Wybrane aspekty procesu oceny – członkowie KOP

Postulowana tematyka spotkań informacyjnych i szkoleń w procesie przygotowywania wniosków o dofinansowanie projektów

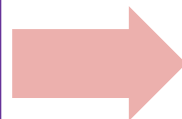
Szkolenia dotyczące:	Udział odpowiedzi
Kontrola i rozliczanie projektów	53%
Kwalifikowalność wydatków	45%
Przygotowanie wniosku o dofinansowanie	42%
Prawo zamówień publicznych	38%
Realizacja horyzontalnych zasad równościowych UE	35%
Kryteria wyboru projektów	34%
Pomoc publiczna	29%
Zasady promocji projektów	24%
System IGA	18%

Badanie CAWI z wnioskodawcami (n=1099)

Wnioski i rekomendacje

Wniosek i rekomendacja ⁽¹⁾

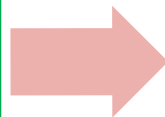
Obecnie wszystkie informacje istotne dla spełnienia kryteriów w naborze umieszczane są w różnych plikach stanowiących dokumentację naboru, m.in. w wykazie informacji specyficznych i załączników do wniosku o dofinansowanie, instrukcji wypełniania wniosku, regulaminie naboru, wykazie kryteriów naboru. Biorąc pod uwagę znaczną obszerność dokumentacji naboru, wnioskodawcy nie mający doświadczenia w aplikowaniu mają trudność w zidentyfikowaniu wszystkich informacji, które powinny znaleźć się we wniosku, a które są kluczowe dla oceny w ramach kryteriów dla danego naboru.

Dla lepszej przejrzystości dokumentacji naboru warto rozważyć dodanie, na stronie danego naboru, krótkich informacji o danym dokumencie, związanym z naborem i jego zakresie/roli (regulamin wyboru projektów, stosowane kryteria oceny, wykaz informacji specyficznych etc.).

Wniosek i rekomendacja (2)

Niektórzy badani, reprezentujący administrację publiczną (Instytucję Zarządzającą i instytucje pośredniczące) wskazywali, że – w niektórych naborach, w których ocena merytoryczna lub jej część jest prowadzona przez pracowników instytucji ogłaszających nabory – celowa byłaby intensyfikacja działań szkoleniowych skierowanych do tej właśnie grupy oceniających.

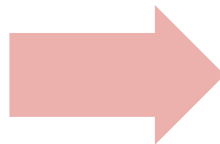

Należy zintensyfikować szkolenia pracowników instytucji ogłaszających nabory, zaangażowanych w proces oceny w ramach FEM 2021-2027. Szkolenia i spotkania informacyjne powinny przede wszystkim dotyczyć aktualnej sytuacji sfery, której dotyczy dany nabór (np. edukacja, opieka zdrowotna), a także kluczowych regulacji prawnych jej dotyczących oraz zmian w tych regulacjach w ostatnich latach.

Zasadne może też być organizowanie spotkań z przedstawicielami administracji rządowej lub innych instytucji państwowych, zajmujących się daną dziedziną (np. NFZ lub kuratoria oświaty).

Wniosek i rekomendacja ⁽³⁾

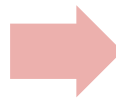
Organizacja procesu oceny wniosków i wsparcie osób oceniających – członków KOP jest generalnie oceniane pozytywnie. Jakość procesu oceny można jednak jeszcze próbować poprawić poprzez wprowadzenie dodatkowych usprawnień, zmierzających do maksymalnego ujednoczenia zasad prowadzenia oceny.

Proponujemy rozważenie realizacji, być może tylko dla naborów o największej liczbie wniosków i w uzasadnionych przypadkach, na wczesnym etapie oceny, spotkań (z udziałem osób oceniających i przedstawicieli odpowiednich instytucji ogłaszających nabory) w trakcie procesu oceny, zmierzających do ujednoczenia zasad oceniania przez poszczególnych ekspertów (w tym zasad wzywania do wyjaśnień i uzupełnienia wniosku oraz wyjaśniania pojawiających się wątpliwości).

Wniosek i rekomendacja ⁽⁴⁾

Analiza wyników badania wskazuje na pozytywną ocenę systemu informatycznego IGA służącego obsłudze procedur związanych ze złożeniem i oceną wniosków o dofinansowanie, wyborem i wdrażaniem projektów w Programie. Niemniej jednak jego użytkownicy, zarówno wnioskodawcy, pracownicy IZ/IP FEM, a także zewnętrzni eksperci oceniający projekty postulują dokonanie korekty narzędzia informatycznego wskazując na obszary ewentualnego doskonalenia.

Sprawny system informatyczny do obsługi oceny i wyboru projektów jest kluczowy zarówno dla instytucji, jak i wnioskodawców – usprawnia pracę, automatyzuje procesy, ogranicza błędy i ułatwia składanie dokumentów. Jego doskonalenie jest konieczne, aby jeszcze lepiej odpowiadał na potrzeby użytkowników, przede wszystkim w obszarach wskazywanych jako problemowe.

Wniosek i rekomendacja ⁽⁵⁾

Wciąż problemy sprawia odpowiednie uwzględnienie w projektach unijnych zasad horyzontalnych (np. co do zgodności rozwiązań projektowych z KPP, KPDN oraz zasadami równościowymi). W związku z powyższym, aktualne pozostają wskazania dotyczące potrzeby organizacji szkoleń, spotkań informacyjnych poświęconych temu obszarowi (dodatkowo także propozycje wskazywane w kolejnej rekomendacji).

Należy intensyfikować działania edukacyjne, służące upowszechnieniu horyzontalnych zasad UE wśród wnioskodawców, beneficjentów, oceniających wnioski oraz przedstawicieli instytucji ogłaszających nabory.

Wniosek i rekomendacja ⁽⁶⁾

Analiza wyników badania wskazuje, że część wnioskodawców ma trudności z rozumieniem zasad horyzontalnych, a także w konsekwencji z uzasadnieniem zgodności projektów z tymi zasadami.

6

Wartościowym uzupełnieniem działań informacyjno-szkoleniowych byłoby przygotowanie osobnej zakładki dotyczącej zasad horyzontalnych na portalu poświęconym Programowi FEM 2021-2027. Umożliwiłoby to wnioskodawcom szybki i łatwy dostęp do kluczowych informacji w jednym, uporządkowanym miejscu.

Wniosek i rekomendacja ⁽⁷⁾

Ważną dziedzinę wsparcia w programach regionalnych stanowi sfera działalności B+R+I – w obecnym okresie programowania koncentruje się ona w FEM 2021-2027 w Priorytecie I i 8. Wskazane jest informowanie wnioskodawców, w jaki sposób oceniana będzie innowacyjność zgłaszanych przez nich projektów. Jest to istotne, gdyż wciąż istnieją wątpliwości co do sposobów pomiaru innowacyjności, czy też definiowania tzw. „istotnej zmiany”. Badanie wskazuje, że kryteria nawiązujące do tych pojęć oceniane są jako nieostre, a często także kwestionowany jest obiektywizm oceny.

7

W działaniach wspierających, których logika interwencji bazuje na wspieraniu efektów działalności B+R+I należy zadbać o przedstawienie jasnych interpretacji, dotyczących oceny poziomu innowacyjności i kwestii z tym powiązanych (definiowanie wspomnianego pojęcia „istotnej zmiany”), czy też innowacyjnego rezultatu przedsięwzięcia wspieranego ze środków Programu.

Dziękujemy